

Paveikslas. J. Mačiulis-Maironis

Pavadinimas	Paveikslas. J. Mačiulis-Maironis
Muziejus	Maironio lietuvių literatūros muziejus
Fondas	pagrindinis
Tipas	paveikslas
Sritys	profesionalioji dailė
Pirminės apskaitos numeris	MLLM GEK 93
Inventorinis numeris	MLLM MD 1312
Matmenys	aukštis x plotis – 115 x 90 cm
Medžiagos	drobė, aliejiniai dažai
Autorius (-iai)	Jonas Janulis
Sukūrimo data	1929 m.
Sukūrimo vieta	Kaunas, Kauno m. sav., Lietuva

Ekspionato aprašymas

Dailininko Jono Janulio (1888–1973) 1929 m. tapytas Jono Mačiulio-Maironio portretas, kurio užsakymas buvo itin konkretus. Maironis norėjo savo atvaizdu papuošti raudonąjį saloną, kuriame svečiuodavosi Lietuvos dvasininkijos, politikos ir meno elitas. Numatė portretui vietą, dailininkui nurodė, jog pozuosiąs Raudonojoje svetainėje ant sofutės, turi būti matoma autentiška aplinka, pozuotojas norėjęs, jog portrete skleistųsi abi jo gyvenimo pusės – dvasininko ir rašytojo. Šeiminko idėja buvo įgyvendinta, portretas pakabintas ant nurodytos sienos ir pasiekęs savo tikslą. Svečiai grožėjosi atvaizdu ir žaismingai ieškojo bendrų detalių tarp kambario ir portreto. Darbas toje pačioje vietoje kabo iki šios dienos, lankytojai ir dabar tyrinėja paveikslo ir kambario sutapimus. J. Janulio portretas yra įdomus, patikęs šeiminkui. Jame Maironis kunigo drabužiais, tačiau be insignijų, vienoje rankoje parkeris, kitoje sulenktas rašymui sąsiuvinis, daug buities detalių – laikrodis, vaza su gėlėmis, sofa. Galbūt šiame portrete jaučiama daugiau namų, laikmečio dvasios nei paties poeto gelmės...

Dailininkas J. Janulis atsiminimuose rašė: „1924 m. piešiau Maironio portretą. Bendrauti teko su juo tik tiek, kiek buvo reikalinga piešimui. Kalbėdavomės mažai. Ateidavau – ir sėsdavom prie darbo. Kartą Maironis sakė, kad jo portretą piešęs P. Kalpokas. Bet Maironiui tas portretas nelabai patiko, nes esą dailininkas nupiešęs per žemą kaktą.

– Kaktą reikėjo išryškinti, padaryti aukštesnę. Vis dėlto aš poetas, rašytojas. Tai turi jau iš paveikslo matytis.

Maironis suprato meną ne kaip gryną tikrovės kopiją, o kaip apibendrintą, psichologiškai suvoktą žmogaus ar gamtos atvaizdavimą.“ (Kn.: Literatūra ir kalba. XXI. V., 1990, p.663–664)

J. Mačiulio-Maironio (1862–1932) memorialinis daiktas.